

15.10.2009

USEIN KYSYTTYJÄ KYSYMYKSIÄ TULEVAISUUSSELONTEOSTA

Mikä on Suomen rooli globaaleissa ilmastotalkoissa?

Globaali ilmastokriisi voidaan ratkaista vain kansainvälisellä yhteistyöllä. Suomi voi vaikuttaa pyrkimällä ilmastonsuojelun edelläkävijäksi ja näyttämällä tietä muille maille. Suomessa voidaan kehittää, kaupallistaa ja soveltaa kestäviä ratkaisuja, joita voidaan hyödyntää ympäri maailmaa. Suomi voi myös kattaa oman osuutensa kehitysmaiden ilmastotyön rahoituksesta.

Onko -80 % paljon vai vähän?

Selonteossa hallitus asettaa tavoitteeksi leikata Suomen päästöjä vähintään 80 prosenttia vuodesta 1990 vuoteen 2050 osana kansainvälistä yhteistyötä. Hallitustenvälinen ilmastopaneeli IPCC on arvioinut, että teollisuusmaiden tulisi leikata päästöjä 80–95 prosenttia, jotta ilmastomuutos voitaisiin globaalisti rajoittaa kahden asteen riskirajan alle. Tavoite on myös linjassa EU:n linjausten kanssa. Esimerkiksi Ruotsi ja Norja ovat asettaneet kovempiakin tavoitteita.

Mitä vähäpäästöiseen yhteiskuntaan siirtyminen merkitsee?

Ilmastotalkoissa tarvitaan vahvoja toimia kaikilla tasoilla ja aloilla. Pitkällä aikavälillä on siirryttävä käytännössä lähes päästöttömään energiatalouteen ja autoiluun. Energiatehokkuutta on parannettava, uusiutuvaa energiaa lisättävä ja vähäpäästöistä teknologiaa otettava käyttöön.

Mitä tämä kaikki maksaa?

Vähäpäästöisyyden kustannuksia on vaikea arvioida, koska pitkällä aikavälillä epävarmuudet kasvavat suuriksi. Paljon riippuu siitä, mitä yksityiskohtaisia toimia politiikassa valitaan, miten teknologia kehittyy sekä kuinka vahvoihin tavoitteisiin muut maat sitoutuvat. Taustaskenaarioiden vaikutuksia talouskehitykseen on selonteossa arvioitu karkeasti. Joka tapauksessa globaalisti ilmastomuutoksen torjunta tulee halvemmaksi kuin sen jälkien korjaaminen.

Mitä se merkitsee tavalliselle kansalaiselle?

Selonteon viesti on selvä: edessä on siirtymä vähäpäästöiseen yhteiskuntaan ja kaikki tarvitaan mukaan. Runspäästöiset valinnat voivat vaikeutua tai kallistua, vähäpäästöiset taas muuttua edullisemmiksi ja houkuttelevammiksi. Ilmastonsuojelu tarjoaa suomalaisille myös paljon mahdollisuuksia: työtä, teknologiaa, tuloja.

Miten tulevaisuusselonteko liittyy ilmasto- ja energiastrategiaan?

Tulevaisuusselonteko ja hallituksen ilmasto- ja energiastrategia tukevat ja täydentävät toisiaan. Strategiassa painopiste on vuoteen 2020 ulottuvissa tavoitteissa ja toimissa, tulevaisuusselonteossa taas siitä eteenpäin. Tulevaisuusselonteko hahmottelee vaihtoehtoisia polkuja kohti kestävää päästötasoa pitkällä aikavälillä.

Päätetäänkö tulevaisuusselonteossa ydinvoiman lisärakentamisesta, Vuotoksen altaasta tai jätteenpoltosta? Entä energiaveroista, syöttötariffeista tai ruuhkamaksuista?

Vuoteen 2050 asti linjaava selonteko ei lyö eikä voikaan lyödä lukkoon politiikan yksityiskohtia vuosikymmeniksi eteenpäin. Selonteossa ei siis pyritä määrittämään vaikkapa yksittäisten energiamuotojen osuuksia tai verojen tasoja. Sen sijaan selonteko ohjaa politiikkaa strategisesti.

Kuka toteuttaa selonteon linjaukset?

Selonteon linjaukset koskevat koko yhteiskuntaa, ja niiden toteuttamiseen tarvitaan mukaan mahdollisimman laaja joukko. Valtioneuvoston kanslia seuraa ja edistää toimeenpanoa yhdessä vastuuministeriöiden kanssa sekä viestii selonteosta sidosryhmille ja kansalaisille. Käytännössä selonteon linjaukset näkyvät aikanaan mm. säädöksissä ja taloudellisessa ohjauksessa.